

Posudek na bakalářskou práci Moniky Kumpové „Problém maskulinity a genderové nerovnosti v baletu“

Monika Kumpová si pro svou bakalářskou práci zvolila formu přehledové studie a zaměřila se na konstrukci maskulinity v baletu. Na úvod bych rád poznamenal, že je to první práce této formy, kterou jsem jako vedoucí vedl. Teprve si proto formuji názor na to, jak by takové práce měly vypadat a jaké nároky na ně mám klást. Snažil jsem se Monice co nejvíce pomáhat, ale musím konstatovat, že se sám v tomto ohledu zatím stále učím.

Téma maskulinity je mi samozřejmě mnohem bližší. Považuji proto za přínosné, že se studentka zaměřila zrovna na balet a na tanec obecně, neboť této oblasti lidské činnosti se v českém kontextu prakticky nikdo nevěnuje. To otevírá řadu možností, které se Monika snažila využít. Výhodou je i to, že se sama tanci a baletu aktivně věnuje, a mohla tedy využít své znalosti prostředí a interakcí v rámci baletní/taneční komunity.

Na úvod svých posudků zpravidla hodnotím přístup studujících k práci na bakalářském projektu a ten v případě Moniky musím jednoznačně ocenit. Od samého začátku naší spolupráce pracovala velmi svědomitě a postupně text vylepšovala až do současné podoby. To zároveň znamenalo načíst poměrně velký objem nové literatury a genderové teorie, která se do teoretické části logicky promítla jen částečně. Počet draftů práce v mém počítači převyšuje obvyklý průměr. Studentka se nenechala odradit ani počtem mých komentářů, které se snažila zohlednit. Zároveň načítala nové tituly, se kterými se bylo potřeba v této souvislosti seznámit.

Po formální stránce se jedná o práci dobré úrovně. Odkazování je konzistentní, text je čtivý a obvyklé neduhy bakalářských prací, jako jsou překlepy, pravopisné chyby atd. se vyskytují v přijatelné míře (Není však dobré, když se objeví překlep hned v českém abstraktu.).

Vlastní text začíná tradičně diskusí genderu jako základního analytického konceptu a představením maskulinity jako genderové kategorie, především prizmatem teorie R. W. Connella, která je v této oblasti nezpochybnitelnou autoritou. Diskuse základních

konceptů genderové teorie je na velmi dobré úrovni. Monika vychází z konstruktivistického přístupu a odkazuje přitom na Bergera a Luckmanna. Dále nabízí několik přístupů k definici genderu, což ukazuje, že vnímá rozmanitost genderové teorie a určitou nesamozřejmost genderu jako teoretického konceptu, který jinak uchopuje Giddens, jinak Kimmel a ještě jinak Bourdieu či Connell.

Diskuse maskulinit je přímočařejší a staví především na zmíněné R. W. Connell. Jakkoliv je teorie Connell jednoznačně nejcitovanější, bylo by zde možná vhodné představit i další koncepce, ale to jde především za vedoucím práce, který si to uvědomil až zpětně při čtení hotového textu. Moniku musím spíše pochválit za to, že se snažila zahrnout do této části i teorii Piera Bourdieu, která bývá pro bakalářské studující zpravidla tvrdým oříškem.

Kapitoly věnované maskulinitě v baletu byly pro mne v mnohém překvapivé a zajímavé. I když odhlédnu od samotné diskuse baletu jako taneční formy s dlouhou historií, kterou jsem prakticky neznal, velmi zajímavá byla diskuse genderových aspektů baletu. Zde se autorce podle mne podařilo velmi dobře ukázat nejednoznačnost genderových vyjádření, která zajímavě kontrastuje se snahou udržovat poměrně rigidní, tradiční genderové vzorce, které jsou zakotvené již v samotné taneční technice. V tomto ohledu je výmluvné samotné vyjednávání maskulinity v baletu, kdy je na jedné straně snaha jasně formálně oddělit mužské a ženské role, ale na druhé straně je zde podtext homosexuality, která je s tanečnicí implicitně spojována.

Přehledová část začíná velmi vhodně diskusí pojmu přehledová stať. Monika zde ukazuje, že se opravdu zamýšlela nad tvarem své práce a snažila se inspirovat v literatuře. Následuje diskuse výběru studií, které se rozhodla analyzovat. Čtenář tak získá dobrou představu jako postupovala a jaká kritéria si nastavila.

Hlavní část práce nabízí celou řadu zajímavých témat a analytických vhledů. Autorka zde opět ukazuje nejednoznačnost a rozmanitost genderových konstrukcí a interakcí. Zajímavé je například pnutí mezi mužskými privilegii v baletu a celou řadou nerovností, kterým musí tanečnici čelit. Zde je ale opět dobře ukázána rozdílnost jejich pozic související s různým

performováním maskulinity. Důležitá je zde role učitelů a učitelek tance, ale i přístupu samotných tanečníků.

Jak je patrné z mého posudku, celkově práci považuji za velmi zdařilou a vysoce oceňuji nasazení autorky při jejím zpracování. Práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením výborně. Výsledek bude záležet na průběhu obhajoby.

Petr Pavlík

Vedoucí práce

V Praze 14.8. 2024